

Dosarul nr. 2ra-2413/2019  
2ra-202/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Barbacaru)  
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

## Î N C H E I E R E

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Iurie Bejenaru  
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicovscaia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Vataman împotriva Întreprinderii Municipale „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețului de consum și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 08 iulie 2014, Valentin Vatamanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețului de consum și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 18 septembrie 2009, a împrumutat ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, pe un termen de trei ani, suma de 1 500 000 de lei.

Deși, acest termen a expirat de mai mulți ani, întreprinderea nu a restituit împrumutul, iar încercările reclamantului de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu succes.

Reclamantul a invocat că conform art. 512 Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Temeiurile nașterii obligației, reieșind din prevederile art. 514 Cod civil, este: contractul, fapt ilicit(delict) și orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Mai mult, a specificat că conform art. 572 Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Pe parcursul examinării cauzei, Valentin Vataman și-a concretizat cerințele îndreptate împotriva ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul” și a solicitat încasarea sumei de 1 500 000 de lei cu titlu de datorie, încasarea sumei de 770 691,78 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, încasarea sumei de 433 853,23 de lei, cu titlu de prejudiciu cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (rata inflației) pentru perioada 20 septembrie 2012 - 01 iulie 2016.

Prin încheierea din 23 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău, iar prin încheierea din 17 decembrie 2018 a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu Consiliul mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea lui Valentin Vatamanu împotriva ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețului de consum și cheltuielilor de judecată.

Împotriva hotărârii instanței de fond, la 12 martie 2019, a declarat apel Vataman Valentin, reprezentat de avocatul Maria Perebicovscaia, prin care a solicitat casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul invocat.

Prin decizia din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Valentin Vataman și a fost menținută hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiat apelul declarat, concluzionând în sensul menținerii hotărârii primei instanțe.

Totodată, instanța de apel a menționat că raportul juridic litigios a apărut în baza contractului de împrumut, încheiat la 18 septembrie 2009 (f.d. 8,) între Valentin Vataman și Tudor Tataru, ultimul acționând din numele ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, ca director general al acestei întreprinderi. Prin respectivul contract, reclamantul a pretins că a dat cu împrumut pârâtului suma de 1 500 000 lei, prezentând ca dovadă în acest sens dispoziția de încasare nr. 9 din 21 septembrie 2009 (f.d. 7). Însă, pe lângă faptul că suma împrumutului menționat supra nu a fost reflectată în evidența contabilă a ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, nu au fost prezentate probe întru confirmarea faptului că suma împrumutată a fost cheltuită în scopul în care a fost contractată (reconstrucția subsolului, beci), prima instanță corect reținând că la data semnării contractului de împrumut, Tudor Tataru nu mai deținea funcția de director general al ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, fiind eliberat din această funcție prin ordinul nr. 07-15 din 01 iulie 2009, începând cu data de 01 iulie 2009, în legătură cu lichidarea întreprinderii.

De altfel, instanța de apel a relevat că chiar dacă la momentul examinării cauzei această întreprindere nu este radiată din Registrul de stat al întreprinderilor, eliberarea lui Tudor Tataru, din funcția de director general al ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, începând cu data de 01 iulie 2009, presupune că acesta nu mai era în drept să semneze careva acte juridice, la caz contractul de împrumut din 18 septembrie 2009, din numele acestei întreprinderi.

Pe lângă cele enunțate supra, Colegiul a considerat că prima instanță corect a reținut și faptul că potrivit Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice

nr. 16084 din 10 octombrie 2017, eliberat în privința ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, forma juridică de organizare a acesteia este Întreprindere Municipală, fondator al acesteia fiind Primăria mun. Chișinău, iar prin scrisoarea Direcției Management Financiar al Primăriei mun. Chișinău nr. 16/33 din 23 martie 2017, se atestă faptul că conform Statutului ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, contractarea creditelor, împrumuturilor de la persoane juridice sau fizice se face doar cu acordul Consiliului mun. Chișinău, prin adoptarea unei decizii în acest sens, or, instanței nu i-au fost prezentate careva probe care ar demonstra că au fost respectate aceste prevederi statutare.

În așa circumstanțe, Colegiul a considerat ca întemeiată invocarea din oficiu a primei instanțe de nulitate a actului juridic, pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, deoarece nu a fost demonstrat cu certitudine că respectivul contract este unul real, că suma pretinsă de reclamant a fost acordată lui Tudor Tataru ca director general al ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul” sau ca administrator/fondator al altor întreprinderi de pe aceeași adresă, ținând cont și de faptul că conform Raportului de expertiză judiciară nr. 149, 150 din 02 februarie 2015, impresiunea de ștampilă din numele ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, aplicat pe contract, a fost creată cu ștampila ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, iar impresiunea de ștampilă aplicată chitanța la dispoziția de încasare nr. 9 din 18 septembrie 2009, nu a fost creată cu ștampila ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul”, dar cu o altă ștampilă.

Totodată, Colegiul a reținut ca întemeiate afirmațiile apelantului, cum că dânsul nu poate fi responsabil de ținerea contabilității și ștampilelor la întreprinderea pârâtă, însă constatările făcute la caz în acest sens nu favorizează admiterea acțiunii.

La 13 noiembrie 2019, Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicoscaia, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului a invocat că instanța de judecată a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 august 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 17 septembrie 2019 (f.d. 51-52, Vol. II), dar la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent. Astfel, recursul declarat la 13 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 decembrie 2019, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-2413/19, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 134).

Conform avizului de recepție Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au recepționat copia recursului la 23 decembrie 2019 (f.d. 64, Vol. II), dar ÎM „Centrul Național de Creație „Satul Moldovenesc-Buciumul” nu a recepționat copia recursului, plicul fiind restituit instanței cu mențiunea „necunoscut” (f.d. 65-67, Vol. II).

Astfel, la 21 ianuarie 2020, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu recursul declarat și au solicitat respingerea acestuia. (f.d. 68-73, Vol. II)

Examinând temeiurile recursului declarat de Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicovscaia, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicovscaia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicoscaia, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valentin Vataman, reprezentat de avocatul Maria Perebicoscaia, împotriva deciziei din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat